

Sygn. akt II KK 407/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **R. P.**

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 15 lipca 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 25 stycznia 2019 r., sygn. akt IV Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 30 lipca 2018 r., sygn. akt II K (...), i umarzającego postępowanie karne
na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi
Okręgowemu w P..**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 30 lipca 2018 r., sygn. akt II K (...), uznał
R. P. za winnego tego, że w dniu 24 stycznia 2018 r. o godz. 14.10 na ul. C. w B.

woj. (...) kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki O. o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości z zawartością alkoholu w wydychanym powietrzu o godz. 15.15 0,31 mg/l, o godz. 15.17 0,33 mg/l i o godz. 15.33 0,29 mg/l, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych po 10 zł każda. Nadto orzekł wobec oskarżonego:

- na podstawie art. 42 § 2 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, zaliczając w pkt 3. wyroku na poczet tego środka okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 24 stycznia 2018 r.,

- na podstawie art. 43a § 2 k.k. na rzecz Funduszu P. oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia – art. 6 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 4 i 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., a także błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Wniósł o zmianę wyroku poprzez warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego na okres 2 lat, orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres jednego roku i świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu P. w kwocie 2.500 zł, ewentualnie o zmianę wyroku poprzez orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów w ruchu lądowym na okres 3 lat, z wyłączeniem kat. B i C.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 25 stycznia 2019 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonego R. P. warunkowo umorzył na okres 3 lat próby;

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres jednego roku;

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu P. świadczenie pieniężne w kwocie 8.000 zł;

- przyjął, że rozstrzygnięcie zawarte w pkt 3. zaskarżonego wyroku dotyczy zakazu prowadzenia pojazdów „orzeczonego powyżej”.

W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny. Wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 66 § 1 k.k., polegające na warunkowym umorzeniu postępowania karnego przeciwko R. P. , w sytuacji, kiedy w dacie wyrokowania przez Sąd II instancji był on prawomocnie skazany za występki z art. 190 § 1 k.k., a zatem nie została spełniona przewidziana w powyższym przepisie przesłanka braku karalności sprawcy za przestępstwo umyślne”.

Podnosząc tak sformułowany zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w P..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, wniesiona przed upływem roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia (art. 524 § 3 k.p.k.), jest zasadna w stopniu oczywistym, co przy zastosowaniu w art. 535 § 5 k.p.k. pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu bez udziału stron.

Zgodzić się należy z Prokuratorem Generalnym, że zaskarżony wyrok jest wadliwy, gdyż zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego określonego w art. 66 § 1 k.k. Przepis ten stanowi, że sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

W przypadku R. P. przynajmniej jedna z koniecznych przesłanek warunkowego umorzenia postępowania – brak uprzedniej karalności za przestępstwo umyślne – nie była spełniona. Został on bowiem skazany za popełnienie czynu z art. 190 § 1 k.k. przez Sąd Rejonowy w B. wyrokiem nakazowym z dnia 4 października 2018 r., sygn. akt II K (...), na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w ilości 30 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 15 listopada 2018 r. (k.170 akt sprawy), tj. przed wydaniem w dniu 25 stycznia 2019 r. wyroku w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w P.. Zatem w dacie wyrokowania przez Sąd odwoławczy R. P. nie był sprawcą niekaranym za przestępstwo umyślne.

Faktem jest, że odpis wspomnianego wyroku nakazowego dołączono do akt sprawy po wydaniu wyroku przez Sąd drugiej instancji, zaś orzekające w sprawie sądy miały w polu widzenia sporządzoną w dniu 25 stycznia 2018 r. informację, że R. P. nie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym (k. 6). W oparciu o tę informację Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku wspominał o uprzedniej niekaralności skazanego za przestępstwa, co przy wymiarze kary uznał za okoliczność łagodzącą. Trzeba jednak zaznaczyć, że warunek uprzedniej niekaralności sprawcy za przestępstwo umyślne ma charakter obiektywny oraz bezwzględny i nie zależy od stanu wiedzy sądu rozpoznającego sprawę (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 kwietnia 2009 r., IV KK 408/08; z dnia 1 lutego 2011 r., IV KK 406/10; z dnia 1 czerwca 2016 r., V KK 61/16; z dnia 27 czerwca 2018 r., III KK 432/17) oraz że wydając wyrok sąd powinien dołożyć należytej staranności, aby poczynić prawidłowe ustalenia w zakresie uprzedniej karalności oskarżonego (zob. wymieniony wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2016 r., V KK 61/16). Przyjmuje się również, że zastosowanie instytucji, o której mowa w art. 66 § 1 k.k. wchodzi w rachubę, gdy sprawca jest niekarany za przestępstwo umyślne w dacie orzekania o warunkowym umorzeniu postępowania, a nie w dacie popełnienia zarzuconego mu przestępstwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2010 r., II KK 141/10, OSNKW 2010, z. 11, poz. 102).

Stwierdzone w niniejszej sprawie naruszenie prawa jest rażące i miało istotny wpływ na treść wyroku, albowiem jego skutkiem było niedopuszczalne warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec R. P. . W tym stanie rzeczy należało

uchylić zaskarżony kasacją wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w P., który wyda orzeczenie zgodne z prawem.